

Zelf-gewaarzijn en het praktiseren van de weg van de Boeddha.

*Toespraak gehouden tijdens de
10^e Algemene BLIA Conferentie
Taiwan 2004*

Ik groet u, waarde gasten en leden van de BLIA!

Vandaag vindt de Algemene Conferentie plaats, de 10^e sinds de inauguratie van de BLIA, de Buddha's Light International Association. Dit is tevens de derde in de reeks van dergelijke conferenties die in Taiwan zijn gehouden. Ik zou ieder van u willen bedanken voor de tijd en moeite die u zich getroost hebt om hierbij aanwezig te kunnen zijn.

Zesenzestig jaar lang ben ik monnik geweest, vijfenvijftig daarvan zijn besteed aan het introduceren en verbreiden van het Boeddhisme. Vorig jaar, t.g.v. de uitgave van mijn fotobiografie "Wolk en Water", vroeg iemand me wat de betekenis van de term "Wolk en Water" was. Rond diezelfde tijd vroeg iemand anders me waarom ik zo vaak als een wervelwind over de continenten trek. Op beide vragen was het antwoord: "Witte wolken drijven heen en weer langs de hemel, rivieren doorkruisen het land onophoudelijk. Reizende monniken zijn als wolk en water, die naar de grenzen van deze wereld gaan en uiteindelijk voorbij het universum." Ik besloot met de woorden dat "Wolk en Water" in essentie de beoefening van Boeddha's weg aanschouwelijk maken.

Gedurende de voorbije ~~decades~~ decennia heb ik de snelle groei van het Boeddhisme in Taiwan en in andere delen van de wereld waargenomen. Samen met het jaarlijks toenemende aantal beoefenaars, hebben mensen van verschillende sociale achtergronden actief deelgenomen aan de verbreiding van het Boeddhisme. Dit is een zich voortzettende trend die we van harte zouden moeten toejuichen. Nochtans ben ik mij door de jaren heen bewust geworden van het gegeven dat de praktijk van het Boeddhisme lijkt te zijn gestagneerd wat betreft de aspecten van het geloof in, de aanbidding van, en het bidden tot de Boeddha. Veel van onze volgelingen begrijpen onvoldoende hoe noodzakelijk het is om de leer van Boeddha toe te passen op onze eigen levens. Dit is waarschijnlijk de voornaamste oorzaak geweest voor het verval van het Boeddhisme in het verleden. Een paar voorbeelden: het Boeddhisme leert ons om compassievol te zijn, maar hoeveel boeddhisten brengen deze compassie ook werkelijk in de praktijk? Het Boeddhisme vraagt ons om gul te zijn, maar hoeveel boeddhisten zijn bereid om gul en vreugdevol te geven? Het Boeddhisme prijst de Prajna-wijsheid aan, maar hoeveel boeddhisten kunnen worden beschouwd als verlichte personen, die de ware wijsheid bezitten? Als praktiserende volgelingen de Dharma niet naleven is het geen wonder, dat de kwaliteit van de ontwikkeling in de boeddhistische broederschap achteruit gaat.

Om de kwaliteit van het boeddhistische geloof te verbeteren heb ik onlangs het praktiseren van de "Weg van de Boeddha" aanbevolen en het jaar 2004 uitgeroepen tot het "BLIA jaar van het Praktiseren van Boeddha's Weg". Ik hoop dat wij allen met toewijding Zijn leerstellingen in praktijk zullen brengen in ons dagelijks leven.

Nog enkele voorbeelden: Boeddha leerde ons om mededogen te hebben – daarom moeten we het vermijden om levende wezens te kwetsen of te doden. Boeddha leerde ons om verdraagzaam te zijn – daarom moeten we ons onthouden van haat en boosheid. Boeddha leerde ons om goede betrekkingen met anderen te onderhouden – daarom mogen we niet zelfzuchtig of liefdeloos zijn.

Slechts door een standvastige aanpassing van onze levens aan ons geloof en wanneer we onze levens volgens de voorschriften van de Dharma inrichten, kunnen we beginnen om het vermogen tot zelf-onderricht en zelf-gewaarzijn te ontwikkelen. Zo krijgen we inzicht in de wijze waarop de Boeddha leefde. Slechts dan kunnen we de ware betekenis van de Dharma en zijn verdienste voor de mensheid werkelijk waarderen.

Het centrale thema van de toespraak van dit jaar is: "Zelf-gewaarzijn en het praktiseren van

Boeddha's Weg". Ik hoop dat u de vier hoofdpunten daarvan wilt overnemen als doel van uw toekomstige ontwikkeling.

!. Persoonlijk sublimatie door zelf-gewaarzijn.

Sinds onze geboorte hebben we allemaal verschillende fasen doorgemaakt waarbij we opvoeding en onderricht ontvingen. Tot een bepaalde leeftijd geven onze ouders ons de noodzakelijke opvoeding. Wanneer we opgroeien en naar school gaan worden we onderwezen door onze leraren. Tenslotte zullen we, wanneer we gaan werken, verder onderricht ontvangen via de interactie met de maatschappij. Ik ben echter van mening dat we onze meest belangrijke vorm van onderricht verkrijgen door een voortdurend zelf-gewaarzijn, het vermogen om ons bewust te zijn van wat we doen.

Zelf-gewaarzijn is in essentie een vorm van zelf-ontwikkeling. Volgens de boeddhistische Soetra's moeten we op onszelf en op de Dharma vertrouwen, maar nooit afhankelijk zijn van externe invloeden. Evenzo zouden we ons zelf moeten aanleren om te allen tijde alert te zijn opdat we alles wat zich om ons heen voordoet niet alleen assimileren, maar ook leren begrijpen. Dit is wat is versta onder zelf-ontwikkeling.

Een van de sleutelmethoden in de boeddhistische ontwikkelings-cultuur is gebaseerd op het juiste gebruik van een zelf-waarnemende geest. Toen Boeddha begon zijn leerstellingen te prediken, was het zijn bedoeling om ons te leiden naar een groeiend gewaarzijn, opdat we zullen ontwaken tot Boeddha's inzicht en wijsheid. Met behulp van dit gewaarzijn kunnen we ernaar streven om gelijk te worden aan de Boeddha. Prins Siddharta werd de Boeddha, omdat hij de waarheid van het leven in het universum door middel van zelf-gewaarzijn had gerealiseerd. In volmaakt mededogen begon hij daarna alle wezens over deze waarheid te onderwijzen en op die manier anderen te helpen om tot verlichting (ook van anderen) te komen. Daarom is diegene een waarlijk verlicht persoon, die het vermogen van zelf-gewaarzijn bezit, het vermogen om anderen te onderrichten en om dit onderricht te vervolmaken tot verlichting. De Boeddha werd Sakyamuni genoemd omdat hij ons uitnodigde hem te volgen. Hij wenste dat we zouden begrijpen dat de weg naar het Boeddhachap wordt gevonden, wanneer we ons bewust worden van het werkelijke doel van ons bestaan. Iemand kan niet volledig verlicht worden, tenzij hij zelf-gewaarzijn bezit en in staat is om anderen te verlichten.

Onderricht door middel van zelf-gewaarzijn schijnt vooral afkomstig te zijn uit de westerse maatschappij. In westerse onderwijssystemen leren jonge studenten al vroeg om zelf na te denken, om problemen op te sporen en op te lossen. De taak van leraren bestaat vooral uit het inspireren en begeleiden van studenten tijdens het plegen van onderzoek en het vervullen van opdrachten. Leraren moedigen hun studenten vaak aan om hun lessen zelf te presenteren. In tegenstelling daarmee gebruiken de Chinese onderwijsmethoden nog steeds een veel zwakkere benadering waarbij studenten onder dwang moeten leren. Leraren staan voor de klas en verbieden hun leerlingen om zich uit te spreken of om gedachten uit te wisselen. De studenten houden zich kalm en nemen zwijgend aan wat hen wordt verteld. Zodoende verliezen ze ieder instinct tot zelf-ontwikkeling.

Onder zelf-ontwikkeling versta ik het vermogen om inspanningen van zichzelf te eisen, om zelf na te denken, zichzelf te verrijken met kennis en zelf na te denken, zonder daarvoor terug te vallen op de hulp van iemand anders. Succesvolle zelf-ontwikkeling is afhankelijk van een voortdurend zelf leren vragen, van gewaarzijn, motiveren en begrijpen. We kunnen onszelf inderdaad ontdekken door middel van zelfonderzoek en contemplatie.

Er bestaan in het Boeddhisme veel mogelijkheden om onszelf te onderrichten. Dit kan bijv. worden bereikt door het hebben van berouw, het toegeven van fouten, door nadenken, meditatief denken en zelfbespiegeling. Soms kunnen we leren door te luisteren, te denken en actie te ondernemen. Soms kunnen we leren door met anderen te praten en advies te vragen. Soms kunnen we leren door meditatief te denken. Soms kunnen we leren door plotseling inzicht. Er zijn mensen die niet bij machte zijn om zelfstandig te leren en te studeren.

Wanneer u zich voorneemt om hen hulp te verlenen zult u uw eigen vermogen om anderen te onderrichten verbeteren. Ook dit is zelf-ontwikkeling.

Zelf-ontwikkeling is het meest effectief wanneer we te allen tijde op onszelf vertrouwen. Ik wil een verhaal vertellen uit de Ch'an Koan: Lang geleden maakten Meester Dao Chien en zijn goede vriend Meester Zong Yuan samen een studiereis. Ze hadden al een lange afstand afgelegd en Meester Zong Yuan vond de tocht steeds zwaarder en vermoeiender. Hij klaagde voortdurend en hij eiste dat de reis zou worden afgebroken. Meester Dao Chien troostte hem en zei: "We hebben besloten om samen op deze studiereis te gaan. Het is jammer om onze tocht nu te beëindigen omdat we al zover zijn gekomen. Wil je verdergaan als ik beloof je te helpen bij alles wat je me vraagt? Maar er zijn vijf dingen die ik niet voor je kan doen." Meester Zong Yuan vroeg: "Wat zijn die vijf dingen?" waarop Dao Chien antwoordde: "Jezelf aankleden, eten, urineren, ontlasten en lopen." Op deze manier wees Dao Chien erop dat elk mens in zijn eigen basisbehoeften zal moeten voorzien, als hij iets wil bereiken.

We kunnen slechts dan succes behalen wanneer we op ons eigen geloof, gewaarzijn en inzicht vertrouwen. De hulp die anderen ons kunnen verlenen is altijd beperkt. Wanneer we anderen vragen om onze maaltijden voor ons te consumeren kunnen we onze eigen honger niet stillen. We kunnen onze bestemming niet bereiken als we anderen vragen voor ons te lopen. We kunnen ons lijden niet aan anderen overdragen wanneer we ziek zijn. Als we moe zijn, kan de uitgerustheid van een ander onze tanende kracht niet compenseren. Daarom zullen we op onze eigen ontwikkeling en beoefening moeten vertrouwen om tot bevrijding en verlichting te komen. Meester Zhao Zhou heeft ooit gezegd: "Zelfs een zo simpele taak als het naar de WC gaan moet je zelf doen. Hoe kun je dan iemand vragen om verantwoordelijk te zijn voor jouw inspanning om een Boeddha te worden?" We kunnen nu eenmaal niet succesvol zijn, tenzij we zelf onze verwachtingen waarmaken en de richting van onze ontwikkeling vaststellen.

Het belang van zelf-gewaarzijn kan duidelijk worden gemaakt aan de hand van een citaat uit het boek "De Spiegel der Orthodoxie" (Zongjing lu) "Slechts degene die drinkt kan zeggen of het water warm is of koud. Zonder gezichtsvermogen kan de blinde de ware vorm van een olifant niet vaststellen." Ruim tweeënehalf duizend jaar geleden bereikte de Boeddha de verlichting onder de Bodhi-boom. De eerste woorden die hij daarna sprak luiden: "Alle levende wezens bezitten de ware Boeddhanatuur!" Door zijn woorden weten we dat alle wezens het potentieel bezitten om Boeddha's te worden. Mensen zijn dus gelijk aan de Boeddha, ware het niet dat door het verlies van gewaarzijn hun lijden in de cyclus van wedergeboorte wordt verlengd. Wanneer we ons ontwikkelen worden we ons bewust van onze ware natuur.

Gewaarzijn betekent waarnemen, ontdekken en verwerven. Het is iets anders dan uitvinden. Bij een uitvinding gaat het om het scheppen van een nieuw voorwerp of het ontstaan van nieuwe kennis. Verwerven of ontdekken betekent: je bewust worden van een bestaande zaak of verschijnsel. Als Newton's ontdekking niet had plaatsgevonden, dan zou de zwaartekracht toch op deze aarde bestaan. Toen de Boeddha de verlichting bereikte werd hij zich slechts bewust van de waarheid van de "Wet der Afhankelijke Oorsprong", maar hij schiep deze wet niet.

In de "Samuyktagama Soetra" leerde de Boeddha: "Het is niet belangrijk of er al dan niet Boeddha's in de werelden zijn. De Dharma zal altijd bestaan en kan in elke hoek van het Universum worden gevonden. Diegenen die streven naar verlichting kunnen hem bereiken door hun eigen gewaarzijn van de Dharma."

De mensheid heeft millennia lang deze aarde bewoond, maar waarom is de zwaartekracht niet eerder door iemand anders ontdekt, vóór Newton? Ik geloof dat dat komt omdat Newton een uniek waarnemingsvermogen bezat. In boeddhistische termen uitgedrukt: Newton bezat een zeer hoog niveau van gewaarzijn, dat erg belangrijk is voor de ontwikkeling van persoonlijke wijsheid. Het Boeddhisme legt sterk de nadruk op de vooruitgang van individueel gewaarzijn, omdat we ons slechts door middel van een steeds toenemend gewaarzijn kunnen ontwikkelen en onze wijsheid kunnen vermeerderen. Dit zal leiden tot begrip en waardering van Nirvana.

Een Pratyekaboeddha verkeert in de staat van een van de vier verlichte rijken binnen de Tien Dharma-Rijken. Lang voor de geboorte van Boeddha bestonden er al Pratyekaboeddha's. Zij bereikten de verlichting zonder leraren, hulp van anderen, of kennis van de Dharma. Door het naleven van de twaalf Pratitya-samutpada (de twaalf schakels van Afhankelijke Oorsprong) werden ze zich bewust van de betekenis van het leven.

Maha Kasyapa, de leider van Boeddha's discipelen zei ooit zelfverzekerd: "Zelfs zonder Boeddha Sakyamuni ooit te ontmoeten kan ik de verlichting bereiken en een wijze worden."

Maha Kasyapa bezat waarlijk een extreem hoog niveau van gewaarzijn. Toen de Boeddha een preek hield op de Gierenpiek, testte hij zijn toehoorders door zwijgend een bloem omhoog te houden. Behalve Maha Kasyapa was niet één van de aanwezigen in staat om Boeddha's intentie te begrijpen. Bovendien was Maha Kasyapa in staat om tegelijkertijd een diepe verbondenheid met de Boeddha te ervaren en hij glimlachte vanuit de grond van zijn hart. De Boeddha verklaarde: "Dit is het Dharma-oog van de Tathagata, een diepe geest die Nirvana kent, de vormloze werkelijkheid, diep en mystiek Dharma, woordeloze doctrine, en de bijzondere transmissie buiten de orthodoxe leerstellingen om. Dit alles draag ik hierbij over aan jou, Maha Kasyapa, als mijn opvolger."

Door deze bijzondere uitwisseling tussen leraar en leerling ontstond op dat moment de Ch'an School van het Boeddhisme. Dit is opnieuw een voorbeeld van zelf-gewaarzijn.

In China bepleit de Ch'an School altijd "verlichting door gewaarzijn". Alle problemen moeten worden opgelost door middel van de eigen bespiegeling, zonder de antwoorden aan anderen te openbaren. Op een dag werd Meester Shi Xian totaal overrompeld door zijn collega, Meester Ling Yu, toen deze hem vroeg: "Wat was jouw verantwoordelijkheid voordat je werd geboren?" Toen hij verdere uitleg vroeg antwoordde Meester Ling Yu: "'Dit is wat ik begrijp en ik kan er niets meer over zeggen. Zelfs al zou ik verdere opheldering verschaffen, dan nog zul je daar niets aan hebben.'" Meester Zhi Xian keerde terug naar het klooster, zocht in alle boeken van de bibliotheek en probeerde een passend antwoord te formuleren. Zonder succes. Aan het einde van de dag zuchtte hij en zei: "Je kunt je honger niet bevredigen door het woord "eten" uit te spreken of door naar een tekening van een koek te kijken". Toen verbrandde hij al zijn boeken en zwoer: "Vanaf nu zal ik mijn tijd niet meer verspillen met studeren en het reciteren van de Soetra's. Het is beter als ik mezelf als een simpele monnik gedraag."

Nadat hij afscheid had genomen van Meester Ling Yu reisde hij naar het graf van Groot-Meester Hui Zhong en ging hij verder met zijn oefeningen. Toen hij op een dag bezig was met het wieden van onkruid raakte zijn zeis een paar stenen die op de grond lagen. De weerkaatsing van het geluid dat hiervan het gevolg was verschaftte hem het onvatbare antwoord en plotseling zag hij de waarheid. Hij droeg dit vers voor: "Het geluid van een slag verpulvert het obstakel van mijn eerdere kennis. Niet langer zal ik mij verlaten op theoretische leerstellingen. Ik ontwaak in een oogwenk en dan zie ik de eeuwenoude Waarheid. Realisatie komt zonder spoor en is niet afhankelijk van inachtneming van uiterlijke etiquette. Woorden die door de verlichten worden gesproken, zijn woorden van volmaakte wijsheid."

Als Meester Ling Yu indertijd had besloten om verdere uitleg en opheldering te verschaffen, dan zou Zhi Xian niet in staat geweest zijn om zo plotseling de verlichting te bereiken.

De 6^e Patriarch van de Ch'an School zei: "Diep inzicht kan niet worden onderwezen. Het is altijd vlakbij en zal worden geopenbaard door zelfbespiegeling." Wanneer je de eigen natuur niet herkent, zul je jezelf niet verbeteren, hoe je ook je best doet om van anderen te leren. Het spreekt vanzelf dat "grote schatten nooit worden geschonken. Ze maken deel uit van de eigen natuur en worden in de eigen geest gevonden."

Heel ons leven lang hebben we behoefte aan de zorg van de ouders, aanwijzingen van onze onderwijzers, ondersteuning door de maatschappij, hulp van onze mentoren en bemoediging van onze vrienden. Waaraan we echter het meeste zullen hebben is het vertrouwen in ons eigen zelf-gewaarzijn. We mogen dit gewaarzijn niet verliezen en van anderen afhankelijk worden. Kijk maar naar het bloed dat door ons lichaam stroomt. Het verschaft natuurlijke

voeding voor onze gezondheid en welbevinden. Het is belangrijker dan alle vitaminepillen, injecties of supplementen, die slechts beperkt voordeel kunnen opleveren. Wanneer wij onze toevlucht zoeken tot het Drievoudig Juweel, dan geven we onszelf wezenlijk hieraan over. We trachten om onszelf te ontdekken en te begrijpen. De ware natuur van de mens is in oorsprong zuiver en onbedorven, maar hij verliest zijn zuiverheid door een enkele onwetende gedachte en eindigt in langdurig lijden in de bittere zee der wedergeboorte.

Om onszelf opnieuw te ontdekken moeten we op onszelf vertrouwen en onze toewijding aan de Boeddha ~~schenken~~. We moeten ons losmaken van onze verontreinigde buitenkant. We moeten onze huidige positie juist begrijpen en inschatten, hetgeen niet kan worden ~~verkregen~~ bereikt door op anderen te steunen. We moeten vertrouwen op ons eigen gewaarzijn om ons doel te bereiken.

Gewaarzijn is een voorwaarde voor de wijsheid die we nodig hebben om Nirvana te bereiken. Vaak zeggen we dat we vastbesloten zijn om de Bodhi-mind te ontwikkelen en de weg van de Bodhisattvas te praktiseren. Maar begrijpen we werkelijk wat dat inhoudt? In hoofdstuk 4 van de Mahaprajnaparamita Sastra lezen we: "Iemand die zelf-gewaarzijn bezit en die anderen verlicht, is een ware Bodhisattva." Wanneer deze eigenschap volledig ontwikkeld wordt, dan bevinden we ons op de weg naar het Boeddhischap. De belangrijkste waarden die nodig zijn om een Boeddha te worden zijn het gevolg van het praktiseren van zelf-gewaarzijn, het onderrichten van anderen en het bereiken van de verlichting. Met andere woorden: in het proces van onze ontwikkeling zullen we ons gewaarzijn als leidraad gebruiken en ons hierop verlaten, opdat we onze weg naar de verlichting kunnen voltooien. We kunnen de weg van gewaarzijn en verlichting bewandelen, wanneer we ons baseren op onze Bodhi-mind en de ontwikkeling van het Bodhisattva-pad.

Wanneer we opletend zijn is het niet moeilijk om gewaarzijn te ontwikkelen, en het zal betrekkelijk gemakkelijk zijn om voorbeelden van gewaarzijn en verlichting te vinden. Confucius heeft gezegd: "Iedereen zou driemaal moeten nadenken over zijn dagelijkse handelingen." Dit is in overeenstemming met de regel uit het Boeddhisme: "Vanaf dit moment zal ik elke verkeerde daad en handeling berouwen." Deze methode leidt tot zelf-gewaarzijn. Meester Pu Jue van de Sung-dynastie heeft gezegd: "Wanneer beoefenaars hun kritiek op anderen naar zichzelf zouden verleggen, zou hun ontwikkeling sterk vooruitgaan. Het gaat er niet om of je gelukkig bent of boos, vredig of opgewonden, elk moment is het juiste moment om jezelf te beoordelen." Iedere fout die we begaan moet door toepassing van gewaarzijn worden onderkend en hersteld. Geleerde Liang Qi Chao zei ooit: "Ik zal me er niet van laten weerhouden om de oorlog te verklaren aan degene die ik gisteren was." Dit betekent hetzelfde als een beroemde uitspraak van Confucius: "Het leven verkeert voortdurend in staat van verjonging. Gisteren is verjongd. Elke dag wordt verjongd en ook de dag van morgen zal worden verjongd." Een van de eerste vereisten voor het boeddhistische kloosterleven is om "de voorschriften vlijtig te volgen, om concentratie en wijsheid te ontwikkelen, en om hebzucht, boosheid en onwetendheid uit te roeien." Wanneer we ons aldus voortdurend bewust zijn van onze toewijding aan voorschriften, concentratie en wijsheid zullen we onze hebzucht, boosheid en onwetendheid overwinnen. Dit is de beste manier om onszelf te ontwikkelen.

Zelf-gewaarzijn is een pad dat ons tot de ultieme bevrijding leidt. Te kunnen zeggen: "Ik weet het", "Ik realiseer het me" of "Ik begrijp het" is meer waard dan duizend lezingen van anderen. We moeten ons gewaarzijn voortdurend oefenen en niet van anderen verlangen dat ze onze problemen oplossen. De "Soetra van de Nagelaten Leerstellingen" zegt: "De fout ligt niet bij de onderwijzer als de leerling weigert om het onderricht te volgen. De verantwoordelijkheid ligt niet bij de arts die de juiste medicatie heeft voorgeschreven, als de zieke ervoor kiest om die niet in te nemen." Evenzo verklaart de Diamant Soetra: "Alle vormen zijn misleidend en onwaar" en "Zij die mij in vorm zoeken en in geluid smeken, bevinden zich op de verkeerde weg en kunnen de aanwezigheid van de Tathagata niet waarnemen." Je zult van het pad afwijken wanneer je gehecht bent aan uiterlijke invloeden. Slechts door het juiste herkennen van je eigen zelf-gewaarzijn kun je de Boeddha in je geest bereiken en je ware natuur ontdekken. Ik hoop dat alle leden van de BLIA voortaan hun gewaarzijn zullen inzetten om hun innerlijke kwaliteiten te vermeerderen. Tegelijkertijd

zouden jullie regelmatig de soetra's moeten bestuderen en preken bijwonen. Door het overdenken van wat je hebt geleerd en gehoord zul je wijsheid vergaren. Je zou moeten doorgaan om jezelf vlijtig toe te leggen op het begrijpen en toepassen van Boeddha's leer. Door het praktische toepassen van zelf-gewaardzijn zal je wijsheid groeien naar het volgende niveau. Zo zul de je de verlichting zeker bereiken.

2. Lokale aanpassing en de ontwikkeling van het Boeddhisme

In het verlengde van de snelle vooruitgang in informatie, communicatie en modern transport, beweegt de hele wereld zich op vele gebieden naar globalisering. Wij zijn getuige van de transformatie van deze wereld in een "Global Village". Los hiervan heeft het onderwerp van "lokale aanpassing" altijd een vitale rol gespeeld in de geschiedenis van deze wereld. Een goed voorbeeld is het recente verhitte debat dat zich in de Taiwanese politieke arena heeft afgespeeld.

Het Boeddhisme onderkent drieëndertig verschillende niveaus van het Hemelrijk. Samsara bestaat uit drie Rijken, nl. de zes hemelen van het Rijk van Verlangen, de achttien hemelen van het Rijk van de Vorm en de zes hemelen van het Vormloze Rijk. Ook lezen we in de Boeddhistische teksten dat er Oostelijke en Westelijke Zuivere Landen zijn. Het is een onbetwistbaar feit dat wij in deze wereld veel verschillende landen en etnische rassen kennen. De diepst-gewortelde vrees van deze landen en rassen komt voort uit de mogelijkheid te worden binnengevallen en overwonnen, wat uiteindelijk tot het verlies van hun cultuur zal leiden.

Enige tijd geleden was ik op wereldtournee om over het Boeddhisme te spreken. Ik werd uitgenodigd om een lezing te geven aan de Connel Universiteit in de Verenigde Staten. Na de lezing zei Professor John McCleay tegen me: "Het staat u vrij om de Dharma in de USA te verbreiden. Maar het schijnt dat u herhaaldelijk heeft geprobeerd om uw Chinese cultuur aan de Amerikanen op te dringen, alsof u tracht de Amerikaanse cultuur te onderwerpen." Toen ik dat hoorde begreep ik dat ik onvoldoende rekening had gehouden met de locale cultuur. Dat herinnerde mij eraan dat het doel van mijn bezoek steeds moet zijn: het bijdragen en dienen, zoals Boeddhistische gelovigen bloemen aanbieden aan de Bodhisattva's.

We zullen dus de culturen van andere landen en maatschappijen moeten respecteren, en de unieke eigenschappen ervan aanvaarden. Uit de Soetra's leren we dat het Oostelijk Zuiver Land zijn eigen karakteristieken heeft, die verschillen van die van het Westelijk Zuiver Land. Evenzo bestaan er verschillen tussen het praktiseren van het Humanistisch Boeddhisme in de afzondering van een klooster, en van dat in de maatschappij. Als we erin slagen om ondanks de verschillen in cultuur te delen en samen te leven zal dit leiden tot een meer kleurrijke en aantrekkelijke wereld.

Het Boeddhisme werd allereerst van India naar China overgebracht. In het begin reisden Indiase monniken naar China met als enige doel Soetra's in de Chinese taal te vertalen. De Chinese kloosterlingen waren zelf verantwoordelijk voor het bouwen van kloosters en tempels. Daarom vermengde het Boeddhisme zich in China op succesvolle wijze met de Chinese cultuur. Als daarentegen deze Indiase kloosterlingen, zoals Kasyapa Matanga en Dharmaraksa, hadden besloten om zich voorgoed in China te vestigen en als ze hadden deelgenomen aan het bouwen van tempels en verbreiding van de Dharma, zou het Boeddhisme in China veel meer Indiase invloeden hebben behouden. Heb je je ooit afgevraagd waarom Meester Bodhidharma, de eerste Patriarch van de Ch'an School, Meester Hui Ke aanwees als tweede Patriarch, in plaats van te kiezen voor iemand van Indiase afkomst? Dat was omdat Meester Bodhidharma zich bewust was van het belang van aanpassing van zijn leer aan de locale cultuur. Evenzo heb ik jaren geleden het Abtschap van Fo Guang Shan overgedragen aan Eerwaarde Hsin Ping, omdat hij geboren is in Taiwan. Dit is een voorbeeld van mijn streven naar plaatselijke aanpassing.

De plaatselijke aanpassing die mij voor ogen staat is welwillend, vriendelijk, harmonieus en versterkend. Afwijzing of ontkenning maakt er geen deel van uit. Ik heb bijvoorbeeld tijdens deelname aan de Parades van de 4^e Juli gemerkt, dat de meeste Chinese Amerikanen zichzelf

nog steeds allereerst als Chinees, daarna pas als Amerikaan beschouwen, ook al leven ze al jaren in de USA. Daarom moedigde ik onze BLIA-leden aan om bij deelname aan de Parades van de 4^e Juli te verklaren: “Ik ben Amerikaan.” Omdat wij ervoor hebben gekozen in de USA te leven zouden we onszelf moeten beschouwen als onderdeel van het nieuwe thuis. Het zou niet juist zijn om ons in een ander land afgescheiden te houden.

Het is natuurlijk om een uitwisseling van culturen te verwachten. Maar als we daar zorgvuldig over nadenken zullen we zien dat we niet graag een USA of Japans keizerrijk in de Republiek China zouden zien. Ik raad alle aspirant-immigranten dan ook aan om, waar ze ook heengaan, erop voorbereid te zijn om zich van ganser harte in het nieuwe land te vestigen en het te omarmen. Jullie zouden je moeten aanpassen aan de plaatselijke omstandigheden, cultuur en manier van leven. Probeer nooit om je doelbewust aan je oude achtergrond en gewoonten vast te klampen en kleine enclaves te creëren binnen een ander land.

In het verleden droegen Chinese immigranten altijd het verlangen en het motto met zich mee om “de Chinese cultuur te bewaren en geliefd te maken.” Het maakte daarbij niet uit waarheen ze gingen en wat ze deden. Dit is bepaald verkeerd, omdat elke plaats zijn eigen unieke cultuur en geschiedenis kent. Europa heeft haar eigen Europese cultuur. Amerika heeft zijn eigen Amerikaanse cultuur. Australië heeft zijn eigen Australische cultuur. Het is van het grootste belang dat we deze lokale culturen respecteren. Het is aanvaardbaar om Chinese en andere culturen in een ander land te introduceren, maar we mogen nooit proberen om door middel van onze Chinese cultuur andere culturen te onderwerpen of te vervangen. Voor leden uit andere delen van de wereld is succesvolle verbreiding van het Boeddhisme ervan afhankelijk hoe goed wij ons werk aan de lokale behoeften en cultuur kunnen aanpassen.

In de loop van de geschiedenis van de verbreiding van het Boeddhisme, die bijna 2500 jaar geleden begon, zijn de fundamentele aard, principes, regels en voorschriften van de Dharma nooit veranderd. Nadat het Boeddhisme was overgebracht naar China, Japan en Korea, ontwikkelde het zich tot het Noordelijk Boeddhisme. Nadat het naar Sri Lanka, Birma en Thailand was overgebracht, ontwikkelde het zich tot het Zuidelijk Boeddhisme. Evenzo ontwikkelde het zich tot het Esoterisch Boeddhisme nadat het was overgebracht naar Xinjiang, Tibet en Mongolië. Elk van deze vormen van Boeddhisme heeft zich ontwikkeld tot zijn huidige vorm onder de geleidelijke invloed van het lokale klimaat, de geografische omstandigheden, gewoonten, behoeften en tradities. Dit is een goed voorbeeld van aanpassing aan en samenwerking met de locale omgeving. Ooit zei een katholieke priester, Vader Ding Song Jun, tegen me: “Als je in het Westen zou zijn geboren zou je waarschijnlijk tot priester zijn gewijd. Als ik in het Oosten was opgegroeid was ik nu misschien een Boeddhistische monnik geweest.” In een land waar veel hout is, zul je bijvoorbeeld zien dat de inwoners veel hout gebruiken. Zo zul je in een land met veel steengroeven zien, dat er veel steen wordt gebruikt. Dit is een duidelijk voorbeeld van een goede aanpassing aan de meest geschikte omstandigheden en hulpbronnen. Het heeft niets te maken met goed of slecht.

Onze discussie van vandaag gaat over aanpassing aan lokale omstandigheden om het Boeddhisme te propageren. Het Boeddhisme is niet een werktuig om de culturen van andere landen te overwinnen. Het is zijn doel om eenheid, samenleving, samenwerking, gezamenlijke overlevingskansen en succes te bevorderen. De BLIA is een organisatie die de principes van het Humanistisch Boeddhisme wil bevorderen. Waar ter wereld we ons ook mogen bevinden, we hebben de plicht om het Boeddhisme in dat gebied te ontwikkelen. We moeten ons echter steeds bewust zijn van de verschillende eigenschappen van het gebied en ons op realistische wijze aanpassen aan de vereisten van deze locatie. Zolang de principes van de Dharma niet worden veranderd zouden we het behoud van de lokale cultuur en behoeften moeten benadrukken en behouden. De USA en China zijn beiden grote landen. We weten, dat de Verenigde Staten een federaal overheidssysteem kennen; dat ze worden geleid door 51 staatsbesturen. Evenzo heeft China een centrale regering die toeziet op 36 provinciale besturen, zichzelf administrerende zones, speciale economische zones en etnische minderheidszones. Al deze zijn goede voorbeelden van het principe van plaatselijke aanpassing.

In maart 2004 organiseerden de BLIA en de Boeddhistische gemeenschappen in China samen het “Chinees Boeddhistische Muziek Concert”. De voorstellingen werden gehouden in de National Dr. Sun Yat-sen Memorial Hall in Taiwan, het Kodak Theatre in Los Angeles en het Royal Canadian Opera House. De programma’s werden uitgevoerd door meer dan honderd Sangha’s van Mahayana, Esoterische en Theravada-ordes uit acht beroemde tempels aan weerszijden van de Straat van Taiwan. De uitvoerenden mochten dan afkomstig zijn uit verschillende achtergronden, maar dit versterkte en benadrukte juist hun individualiteit. De gezangen waren niet alleen helder maar vooral ook prachtig.

Het bovenstaande laat zien dat het Boeddhisme veel vormen kan aannemen, zoals de Noordelijke, de Zuidelijke en Esoterische scholen. We moeten onderkennen dat deze verschillende vormen van het Boeddhisme elk hun eigen specifieke kenmerken en eigenschappen bezitten. Maar het is niet nodig om deze eigenschappen te veranderen, ook al zijn er verschillen in taal, muziek en kleding. Om de internationale ontwikkeling van het Boeddhisme succesvol te laten verlopen, moeten we de principes van lokale aanpassing zeker toepassen.

Gedurende de 3^e BLIA Directeuren Conferentie, die op 19 april 2001 plaatsvond in Johannesburg, Zuid-Afrika, heb ik voorgesteld om de “Vier Transformaties” op de agenda te plaatsen. Deze zijn als volgt:

- 1 Om het Boeddhisme te vermensenlijken
- 2 Om de kwaliteit van de beschaving in ons leven te vermeerderen
- 3 Om gelijkheid na te streven in de klooster- en lekgemeenschappen en
- 4 Om lokale aanpassing van kloostergemeenschappen te bevorderen.

Toen ik “plaatselijke aanpassing van kloosterlijke vestigingen” voorstelde verwees ik naar de honderden tempels en boeddhistische centra die door Fo Guang Shan en de BLIA zijn gesticht en worden onderhouden. Eigenaar daarvan zijn geen individuen maar de gemeenschap. Het is zelfs zo dat ik alle BLIA-leden verzoek om gezamenlijk plechtig te beloven dat ze in de komende twintig, dertig jaar zullen blijven streven naar aanpassing van al deze vestigingen aan de plaatselijke culturen en omstandigheden.

Tijdens de conferentie vroeg ik de toehoorders om zich voor te stellen wat voor een spectaculaire prestatie het voor het Boeddhisme zou zijn, wanneer we ooit zover komen dat alle buitenlandse tempels Abten en Abdissen hebben uit het land zelf.

Stel je voor dat we een Amerikaanse Abt hebben in de Hsi Lai Tempel in de USA, een Australische Abdis in de Nan Tien en Chung Tien tempels in Australië, en een Afrikaanse Abt in de Nan Hua Tempel in Zuid-Afrika.

Het is mijn oprechte wens om in de komende twintig, dertig jaar autochtone kloosterlingen te kunnen bijstaan en begeleiden bij het aanvaarden van de verantwoordelijkheid voor het management en de administratie van deze buitenlandse vestigingen. Tegenwoordig ontvangt de Fo Guang Shan Boeddhistische Universiteit veel aanvragen van belangstellenden uit andere landen. Ik hoop dat de BLIA meer leden van alle etnische achtergronden kan aantrekken, opdat het licht van de Boeddha en zijn leer in alle uithoeken van de wereld kan worden gevonden. Ik geloof dat dit de beste manier is om de “Weg van de Boeddha” te bewandelen.

3. Inkomstenvermeerdering door middel van boeddhistische ondernemingen

Om behoorlijk te kunnen leven hebben we een baan of zaak nodig. Onze rijkdom, ons comfort en onze zekerheid zijn het resultaat van dagelijks hard werken. Dit stelt ons in staat om goede en liefdadige taken voor anderen te verrichten. Van iemand die zelf arm en hongerig is kan geen liefdadigheid van betekenis worden verwacht.

Het is van groot belang dat we onze dagelijkse behoefte aan kleding, voedsel, huisvesting en transport bevredigen. Zelfs wanneer je een volmaakt verlichte Boeddha bent zul je in je

dagelijks levensonderhoud moeten voorzien om in leven te kunnen blijven. Voor je ontwikkeling als boeddhist is het onnodig om arm en al te sober te leven. Het is zelfs zo, dat het Boeddhisme zijn volgelingen aanmoedigt om succesvolle zakenmensen of vlijtige werknemers te zijn en zodoende in voorspoed te kunnen leven. Volgens de Maharatnakuta Soetra "...is het toegestaan dat lekenvolgelingen rijkdom vergaren. Dat is niet in strijd met de Dharma." Wanneer we welgesteld en financieel onafhankelijk zijn, kunnen we ons gezin onderhouden, onze familie en vrienden in nood helpen en de verbreiding van het Boeddhisme ondersteunen.

Anders gezegd: we moeten in ons leven streven naar juist handelen en juist levensonderhoud, volgens de richtlijnen van het Achtvoudige Edele Pad. De Samyuktagama Soetra geeft aan, dat volgens het Boeddhisme juist levensonderhoud kan worden verkregen door het uitoefenen van een wettig beroep, bijv. in de landbouw, veeteelt, handel of belegging.

Juist handelen betekent in het Boeddhisme: zichzelf op de juiste wijze gedragen. Om op de juiste wijze in ons levensonderhoud te voorzien hebben we een geschikt beroep, een zaak of een baan nodig. De Yogacara-Bhumi Sastra zegt het zo: "Juist levensonderhoud kan worden gedefinieerd als activiteiten om kleding, voedsel en verschillende andere zaken te vergaren door middel van de juiste methoden." Het Boeddhisme ontmoedigt zijn volgelingen niet om rijkdom te vergaren. Een land wordt sterker wanneer zijn bewoners goed gevoed en rijk zijn. Evenzo zal de verbreiding van het Boeddhisme succesvoller zijn, als de volgelingen een bloeiende en welvarende economische status bezitten. Dus zolang je handelingen andere leden van de maatschappij niet schaden is er niets verkeerd aan om je in te spannen voor financieel succes.

Helaas heeft in het verleden een aantal Patriarchen en Wijzen voor de gelovigen nogal strenge normen vastgesteld. Ze deden het voorkomen dat "...rijkdom een afschuwelijk ding is, het is gelijk een slang." Anderen stelden dat "...echtparen huwden omdat ze in vorige levens elkaars vijanden waren." Zelfs kinderen werden beschouwd als schuldeisers uit het verleden. Volgens hen veroorzaakt alles in deze wereld pijn en lijden. Ze zijn zich er niet van bewust dat hun onderwijsmethode haaks op de gewone menselijke natuur staat, en dat hun verlossingsleer de spirituele noden van mensen nooit zal aanspreken. Het is geen wonder dat ze op deze manier geen nieuwe volgelingen voor het Boeddhisme wisten aan te trekken.

In het verleden is het Boeddhisme vaak verkeerd geïnterpreteerd. Het zou een voorstander zijn van leegte in ons spirituele leven en onze lichamelijke behoeften beschouwen als minder belangrijk. Maar volgens de Amitabha Soetra betekent het bestaan in het Westelijk Zuiver Land de vervulling van alle wensen. Het land en de gebouwen daar zijn rijk voorzien van goud en andere kostbare voorwerpen. Overal waar je gaat zul je Bodhisattva's ontmoeten, die kronen vol edelstenen dragen en rijk versierde gewaden. Het is waarlijk een grootse en majestueuze wereld.

Wat ik niet begrijp is dat veel volgelingen nog steeds het idee hebben dat je een uiterst sober leven moet leiden om een goed boeddhist te zijn. Omdat ze dit geloven zijn ze bereid om in dit leven armlastig te zijn, in de hoop na hun dood een beter leven te krijgen. Deze manier van denken heeft in het verleden onoverwinnelijke obstakels opgeworpen bij de verbreiding van het Boeddhisme.

Jaren geleden bezocht ik een aantal Europese musea. Ik herinner me dat ik indertijd ook een aantal Rooms-katholieke kerken gezien heb. Stuk voor stuk waren het majestueuze, schitterende gebouwen, een prachtige veraanschouwelijking van de macht en rijkdom van de Kerk in de wereld. Op soortgelijke wijze bezetten kerken en banken in Taiwan gewoonlijk de beste locaties in de steden. Maar tot enkele tientallen jaren geleden konden boeddhistische tempels slechts worden gevonden aan het eind van een of andere smerige en duistere steeg.

In principe bepleit het Humanistisch Boeddhisme een goed en comfortabel leven waar we ons niet schuldig over hoeven te voelen. Het Boeddhisme verlangt van zijn volgelingen geen armoede of afwijzing van mooie en plezierige dingen. Het moedigt ons aan om op de juiste

manier ons inkomen te verdienen. Het moedigt ons aan om zoveel spiritueel en fysiek genot te ervaren als we kunnen. Ook al bestaan er grenzen aan fysieke rijkdom en plezier, we kunnen de vreugde van de Dharma beter ervaren wanneer we deze begrensde zaken waarderen. Zonder materiele zorgen en moeilijkheden zijn we beter in staat om in ons leven zowel fysieke als spirituele rijkdom te oogsten.

Het Boeddhisme werd vele eeuwen geleden vanuit India naar China, Korea en Japan overgebracht. Een van de belangrijkste redenen voor zijn populariteit is dat het steeds heeft getracht bij te dragen tot de economische situatie van zijn volgelingen. De taken van Boeddhistische instituten beperken zich niet tot het geven van onderwijs en preken. Ze strekken zich uit over religieuze, culturele, kunstzinnige en onderwijscentra. Deze taken gaan gewoonlijk samen met andere gemeenschapsvoorzieningen, zoals boerderijen, allerlei soorten bedrijven en sociale diensten.

Traditioneel moeten kloostergebouwen voldoen aan zeer hoge maatstaven van schoonheid en gratie. De manier waarop de grote zalen, paviljoenen, landschapstuinen en indrukwekkende binnenplaatsen zijn gebouwd hebben bijgedragen tot een reputatie van "Boeddhistische Zuivere Landen". Boeddhistisch Zuiver Land is een beschrijving die gehanteerd wordt voor een zuivere, rustige en sublieme wereld. Het is een wereld van vrede en sereniteit. Hoewel het Boeddhisme buitensporig fysiek genot ontmoedigt, erkent het daarnaast het voordeel van redelijk en passend welvaren zijn en genot. Al acht het Boeddhisme het vergaren van rijkdom niet van het allergrootste belang, we moeten aanvaarden dat we geld nodig hebben om bepaalde zaken voor de tempels te kunnen aanschaffen en installeren. Gewoonlijk bezoeken mensen onze tempels omdat ze magnifiek en groots zijn. Ze zullen geen eer betuigen aan afbeeldingen van Boeddha, tenzij die prachtig versierd zijn. Wij hebben als volgelingen de gelofte afgelegd in het Westelijk Zuiver Land te worden wedergeboren, omdat ons verhalen zijn verteld over zijn gouden grond, de met juwelen versierde paviljoenen en majestueuze gebouwen.

Het Boeddhisme waardeert het vermogen om een sober en eenvoudig leven te leiden, maar het bezit voldoende infrastructuur en faciliteiten om het publiek en de volgelingen te accommoderen. Een beroemde Chinese dichter, Du Fu, schreef in een van zijn gedichten: "... om huizen te bouwen opdat de menigte kan worden beschermd tegen de kou." Kloosterlingen behoren een simpel leven te leiden met slechts de meest onmisbare zaken aan kleding en andere persoonlijke eigendommen. Daarentegen zouden leken moeten worden voorzien van een nieuwe kijk op hun manier van leven. "Zelfs een slimme huisvrouw kan geen rijst geven uit een lege pot" en "Een arm echtpaar vindt geen plezier in het leven." Deze vertalingen van oude Chinese spreekwoorden benadrukken het feit dat persoonlijke ontwikkeling niet gemakkelijk vooruitgaat tenzij iemand zichzelf financieel voldoende kan onderhouden. Zonder geld zul je niet in staat zijn om voor je ouders te zorgen. Zonder geld kun je niet voor je gezin zorgen. Zonder geld ben je niet in staat om de tempel financieel te ondersteunen en liefdadige bijdragen te leveren. Het is daarom niet onredelijk om te beweren dat elk aspect van ons leven om geld draait. Een land heeft een goedgevulde schatkist nodig voordat het zijn politieke en andere programma's kan uitvoeren. Om te kunnen voorzien in spirituele behoeften, om medische, liefdadige, educatieve en culturele diensten te kunnen verlenen, hebben boeddhistische vestigingen een substantiële bijdrage nodig van op de juiste wijze vergaarde middelen. Het Boeddhisme wijst dus geen eigendommen af, die zijn verkregen door middel van de juiste financiële middelen en die nodig zijn om de maatschappij te zuiveren en te helpen.

"Zich voornemen" is een term die in het Boeddhisme vaak wordt gebruikt. Een lekenvolgeling kan proberen om te streven naar roem en fortuin in de maatschappij, hij kan ook een gezin stichten. Dit voornemen is voor het Boeddhisme alleszins aanvaardbaar. Volgens de Vimalakirti-nirdesa Soetra, nam Vimalakirti de Dharma ijverig in acht. Daarnaast was hij een succesvol zakenman die zijn geld verdiende met handel, landbouw en andere zaken. Bezit van geld en rijkdom leek zijn toewijding niet in de weg te staan. In feite maakte hij goed gebruik van zijn rijkdom om anderen te bevrijden van lijden. Met behulp van geld was hij in staat om de wereld te transformeren in een land van zuiverheid.

In de boeddhistische gemeenschap vullen de klooster- en lekgroepen elkaar aan. Meester Vimalakirti was als leek én als boeddhistisch volgeling succesvol. Het is duidelijk dat er geen conflict bestaat tussen het zorgen voor een comfortabel leven en tezelfdertijd het cultiveren van je geloof. Dit toont tevens aan dat bezit van voldoende financiële ondersteuning een vereiste is voor het draaien van het Dharma-wiel.

In deze moderne maatschappij kunnen we zien dat financiële groepen hun groepsactiva hebben, individuen hebben hun persoonlijke bezittingen, politieke partijen hebben een partijkas, en ook religieuze groepen beschikken over hun eigen middelen. Wanneer we een onderneming starten zou het maken van winst niet de enige overweging moeten zijn. Er is ook behoefte aan het bouwen van een stevige organisatiestructuur, aan het kundig inzetten van menselijke kwaliteiten en duidelijke leiding- en ontwikkelingsstrategieën. Als volgelingen van de Boeddha zouden we het verbreiden van het Boeddhisme als onze eerste levenstaak moeten beschouwen, zodat de “verbreiding van de Dharma het doel is van mijn gezin en het goeddoen aan anderen mijn loopbaan.” Het maken van winst mag voor kloosterlingen die het geloof willen verbreiden niet het belangrijkste motief zijn. Maar dit betekent niet dat we het belang en de bijdrage van winstgevendende boeddhistische ondernemingen moeten afwijzen. We weten dat het Humanistische Boeddhisme de “toepassing van ons spirituele geloof in ons dagelijks leven” inhoudt. Het richt zich vooral op het welbevinden van de volgelingen. Fo Guang Shan handelt dus met zijn ontwikkeling en het inzetten van culturele, onderwijs- en liefdadige activiteiten volgens de principes van het “Volgen van de weg van de Boeddha”. In het verleden heeft het Boeddhisme vooral de nadruk gelegd op het leren en ontwikkelen van de Dharma, maar het heeft de ontwikkeling van zakelijk inzicht verwaarloosd. Ik beschouw echter beide ontwikkelingen als van even groot belang. Terwijl in afzondering levende kloosterlingen kunnen voortgaan met hun geestelijke oefeningen, kunnen de Humanistische kloosterlingen het Boeddhisme bevorderen en verbreiden door middel van publieke lezingen en publicatie van boeken en andere literatuur.

Bovendien kunnen lekenvolgelingen helpen bij de ontwikkeling van BLIA-ondernemingen door daaraan deel te nemen. Zo kunnen ze bijv. een bijdrage leveren aan theehuizen, culturele winkels, vegetarische restaurants, toeristenbureaus en andere zaken. Deze ondernemingen zullen ons allemaal helpen om nieuwe en prettige contacten te leggen met het grote publiek. Om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de levenskwaliteit kunnen we ons ook laten betrekken bij het opzetten van fabrieken, boerderijen, energiebedrijven, winkelbedrijven, hotels, verzekeringsmaatschappijen, kranten, radio- en televisiestations. Met het ontstaan van de globale informatietechnologie is binnen het Boeddhisme ook een behoefte ontstaan aan de ontwikkeling van elektronische apparatuur en toegang tot Internet.

In het verleden boden tempels en kloosters een vredige omgeving voor de ontspanning van bezoekers. Misschien kunnen we dit concept uitbreiden en toeristische plekken creëren waar boeddhistische thema's worden voorgesteld. Tegenwoordig is in deze maatschappij het concept van “betaalde toegang” een normale zaak geworden. We moeten bijv. entree betalen als we musea en historische monumenten bezoeken. Het is dus niet onredelijk om voortaan van bezoekers aan boeddhistische musea, tentoonstellingen en themaparken een schappelijke bijdrage in het onderhoud te verlangen. Bezoeken aan tempels, Dharma-diensten en gebedsdiensten moeten echter voor iedereen gratis toegankelijk blijven. Natuurlijk kunnen volgelingen vanuit zichzelf ook donaties geven aan de tempels. Overigens bestaat er in China, Korea en Japan op dit moment geen duidelijke scheidslijn tussen entreprijs en donatie. Ik ben van mening dat deze situatie moet veranderen.

Tegenwoordig wordt er van u een betaling verlangd wanneer u boeddhistische scholen en ziekenhuizen bezoekt. Dit is niet anders dan in het verleden, toen de tempel van overheidswege werd belast voor landerijen en huizen die zich op zijn grondgebied bevonden. Van oudsher hadden tempels hun eigen geldschieters, en hiermee schiepen ze een precedent voor de huidige bankfaciliteiten die de tempels aanbieden aan de gelovigen.

In vroegere tijden, toen de georganiseerde economie nog in de kinderschoenen stond, gebeurde het vaak dat tempels hun middelen ter beschikking stelden om volgelingen die in financiële problemen verkeerden te helpen. Er bestaan geschriften uit de verschillende Dynastieperioden die aantonen dat de tempels vaak substantiële financiële bijstand verleenden aan de overheid om hongersnoden en andere rampen te helpen bestrijden. Ook zijn er geschriften gevonden die aantonen, dat boeddhistische tempels door de eeuwen heen bezig zijn geweest met activiteiten als voedselproductie, accommodatie, vastgoed, onderwijs, liefdadige instellingen, medicijnproductie, ziekenhuizen, badhuizen, rampenbestrijding, begrafenisondernemingen en infrastructurele constructies. Al deze activiteiten werden beschouwd als zijnde van onschatbare waarde voor de nationale welvaart en het welbevinden van de bevolking.

Economie is het levensbloed van onze inkomsten. Toen Sakyamuni Boeddha nog leefde werden in India de inkomsten van een klooster verkregen vanuit een systeem van aalmoezen. Toen het Boeddhisme naar China werd overgebracht slaagden de verschillende generaties van de Ch'an School erin om inkomsten te verwerven d.m.v. land- en bosbouw. Meer recentelijk bepleitte Meester Tai Xu een combinatie van het werken aan Ch'an en in fabrieken. Tegenwoordig beleven we de oprichting van georganiseerde stichtingsfondsen. Voor de toekomst stel ik me een combinatie voor van het aloude aalmoezensysteem met landbouw, industrieën en moderne economische ondernemingen. Boomgaarden en groentetuinen, bossen voor de houtkap, huizen voor de verhuur en landerijen, fabrieken, boeddhistische uitgeverijen, boeddhistische kunst en kunstvoorwerpen, donaties voor geleverde diensten, speciale en begrafenisdiensten, cafés en vegetarische voedselwinkels, bevordering van sociale activiteiten, sponsorschap van Dharma-verbreding, entreekosten bij speciale gebeurtenissen of tentoonstellingen, charitatieve diensten, meditatiebijeenkomsten en overnachtingen, coöperatieve fondsen en speciale ondersteuningscommissies – al deze maken deel uit van een onvermijdelijke trend in de moderne economie, ook voor de boeddhistische gemeenschap.

Samengevat erkent het Boeddhisme rijkdom als een neutraal artikel; het is goed noch slecht. Het Boeddhisme ontkent de voordelen van materiële welvaart niet. Geld mag dan wel een slang zijn, maar het kan ook worden gebruikt om de verbreiding en ontwikkeling van de Dharma te ondersteunen. Het zou dan ook moeten worden beschouwd als een basisbehoefte voor de ontwikkeling van het Boeddhisme. Voor boeddhistische universiteiten, meditatie- en voordrachtzalen, scholen, ziekenhuizen, radio- en televisiestations en het uitgeven van tijdschriften is nu eenmaal geld nodig. Geld hoeft dus niet noodzakelijkerwijs een slang te zijn. Volgens de Soetra's bestaan er "schone vermogens", "goede rijkdom", en "heilige schatten." Zolang het op juiste wijze kan worden gebruikt om de Dharma te bevorderen en goed te doen aan anderen, heeft het meer waarde dan vrome pogingen tot praktiseren onder voorwendsel van ascese. Op de juiste wijze gebruikte rijkdom is zelfs belangrijker. Daarom is het noodzakelijk om het belang van economische ontwikkeling in het Boeddhisme te revalueren. Zolang het principe van juist handelen en juiste inkomsten maar in acht wordt genomen, zie ik er geen probleem in om te trachten onze ondernemingen zoveel mogelijk winstgevend te maken. Ik geloof dat onze volgelingen zich er niet voor hoeven te schamen dat ze welvarend zijn, als het geld wordt gebruikt voor persoonlijk geluk en voor het welbevinden van de bevolking, de maatschappij en het land. Want armoede zal nu eenmaal altijd nargigheid en misdaad aantrekken.

Ik hoop dat de leden van de BLIA zich voortaan willen inzetten voor nieuwe en succesvolle boeddhistische ondernemingen die onze economische status kunnen versterken. Daardoor zullen zich betere gelegenheden kunnen voordoen om te werken aan het ideaal van het Humanistisch Boeddhisme: een statig en waardig Zuiver Land in deze wereld.

4. Het wijden van onze geloften aan het praktiseren van de Weg van de Boeddha.

Voordat we aan een taak beginnen, moeten we een doel bepalen. Als dit doel eenmaal is vastgesteld zijn we in staat om een richting te vinden, waarin we onze energie en pogingen kunnen sturen. Het bepalen van een doel betekent dat we een "beslissing nemen", of in boeddhistische termen, om "te besluiten en een gelofte af te leggen."

Gewoonlijk wordt het niveau van wat we persoonlijk in de maatschappij bereiken bepaald door de aspiraties uit onze jeugdijaren. In het Boeddhisme wordt het ontwikkelingsniveau dat een volgeling kan bereiken bepaald door de oprechtheid en intensiteit van zijn geloften. Volgens de Soetra's hebben alle Bodhisattva's de verlichting bereikt door de kracht van hun geloften. Er was niet één Bodhisattva die verlicht werd zonder daarover een grote gelofte te hebben gedaan. De "Soetra van het Oneindige Leven" refereert aan de achtenveertig grote geloften, die Amitabha Boeddha heeft afgelegd. De "Zeven Wensvervullende Soetra's van de Boeddha door de Genezende Meester", verwijzen naar de twaalf geloften die de Medicijn-Boeddha heeft gedaan, om alle levende wezens uit hun lijden te bevrijden. Het 7^e hoofdstuk van de "Karuna-pundarika-Soetra" maakt melding van de vijfhonderd grote geloften van Sakyamuni Boeddha. De 'Tien Goede Geloften van Maitreya Bodhisattva' worden beschreven in de Maitreyapariprccha-Soetra. De "Medicijn-Soetra" meldt dat de Medicijn-Tathagata twaalf grote geloften aflegde om ziekte en lijden van alle levende wezens uit te bannen. Er bestaan nog veel ander voorbeelden, zoals de achttien grote geloften van Manjusri Bodhisattva, de achttien grote geloften van Samantabhadra Bodhisattva, de tien grote geloften van Avalokitesvara Bodhisattva en de grote gelofte van Ksitigarbha Bodhisattva, dat hij alle levende wezens uit de hel zou bevrijden, voordat hij zelf een Boeddha wilde worden. Dit zijn slechts een paar illustraties van de grote geloften die de Boeddha's en Bodhisattva's aflegden en vervulden.

Door de eeuwen heen hebben vele kloosterlingen, wijzen en rechtschapen lekenvolgelingen de gelofte gedaan om "het bestaan van de Dharma te bestendigen en alle levende wezens te bevrijden uit het lijden". Meester Xuan Zang loste zijn belofte om naar India te reizen en met de soetra's terug te keren succesvol in, nadat hij had gezworen dat hij "... liever wilde sterven bij het zetten van slechts een enkele stap in de richting van het Westen, dan met lege handen terug te keren naar het Oosten." Meester Jian Zhen bracht de Dharma naar Japan na zijn gelofte dat "de dood zonder betekenis is, vergeleken bij een grote opdracht." Nog niet zo lang geleden zei Eerwaarde Tzu Hang: "Ik beloof plechtig om de hoogste leerstellingen te leren en te volgen, niet voor mijn eigen verlichting, om een Bodhisattva of zelfs een Boeddha te worden, maar om alle levende wezens in het Dharma-rijk te helpen om door de volmaakte wijsheid te worden verlicht." Al deze mensen zijn rolmodellen, die boeddhistische gelovigen zouden moeten volgen.

Wanneer we werkelijk een goed boeddhist willen worden is het afleggen van een grote gelofte van essentieel belang. Onze gelofte zal ons vertrouwen en onze vastberadenheid versterken. Het kan onze Bodhi-mind intensiveren en ons geloof verheffen. Het zal onze moraal en integriteit bevorderen. Daarom zouden we ons moeten voornemen om passende geloften af te leggen, als deel van ons dagelijkse praktiseren. Ik doe bijvoorbeeld de gelofte dat ik voor mijn ouders zal zorgen en dat ik hartelijk zal omgaan met mijn burens. Ik beloof om bij te dragen aan het welzijn van de maatschappij. Ik beloof om offers te brengen voor het welbevinden van de gemeenschap. Ik beloof om te werken aan wereldvrede, opdat alle mensen in harmonie kunnen leven. Ik beloof een brug te zijn, waarover anderen veilig de stroom kunnen oversteken. Ik beloof een boom te zijn, die koelte biedt in de hitte van de zomer. Ik beloof een druppel water te zijn waarmee het verdroogde land kan worden gevoed. Ik beloof de zon en de maan te zijn, die over iedereen hun licht laten schijnen. Ik beloof een bries te zijn die alle levende wezens troost. Ik beloof om vriendelijk en zorgzaam te zijn opdat ieder van ons onbezorgd kan leven. Ik beloof een bloem te zijn, die schoonheid brengt in de wereld. Ik beloof rivieren en gebergten te zijn, plaatsen van bewondering. Ik beloof een koele, verfrissende stroom te zijn waaraan reizigers hun dorst kunnen lessen.....

Het afleggen van een gelofte is als het opwinden van een uurwerk, of het voltanken van een auto met brandstof. Het levert energie om verder te gaan. Het afleggen van een gelofte is als het kompas van een schip of de agenda van een student: ze geven het doel aan van ons leven. Het is het allereerste dat we in het Boeddhisme zouden moeten leren. Het "Traktaat over de Bevordering van Staten van Verlichting" verklaart: "De eerste en belangrijkste sleutel tot het Boeddhisme bestaat uit een vast voornemen en het afleggen van een plechtige gelofte. Alle levende wezens kunnen worden bevrijd als ze hun geloften serieus nemen. Verlichting kan

worden bereikt wanneer de geloften op vastberaden wijze worden verwezenlijkt.” Hoofdstuk 7 van de Mahaprajnaparamita Sasta zegt: “Zonder een gelofte te praktiseren is een leeg gebaar. Een gelofte is de leidraad naar de verlichting. Het is als een leerling, die onder leiding van een meester-goudsmid leert om goud in een bepaalde vorm te smeden.” Het bevorderen van het Boeddhisme is een heilige plicht waaraan niet kan worden voldaan zonder vastberadenheid. Het is als een os die een kar trekt. Zonder voerman zal hij zijn doel niet bereiken.”

Bovendien leert de Mahasamnipata Soetra, dat “een gelofte kwade hindernissen kan vernietigen”. De “Sastra van de Bodhi-mind” zegt: “Het vaste voornemen van onze Bodhi moet met grote beslistheid worden gestimuleerd. Als onze geloften eenmaal zijn gedaan moeten we de vervulling daarvan met zorg, ijver en doelmatigheid nastreven.” Hierdoor wordt duidelijk gemaakt dat de “Weg van de Boeddha” begint bij onze geloften. Het is waar dat onze handelingen een oorzaak zijn, die een gevolg zullen hebben. Maar zonder de leidraad van een gelofte zullen al onze handelingen zonder richting of betekenis zijn. Daarom wordt onze totale ontwikkeling bepaald en versterkt door onze geloftegetrouwheid

Voornemens en geloften worden gewoonlijk geassocieerd met het boeddhistische praktiseren. Maar ze zijn niet alleen een boeddhistisch monopolie. Eigenlijk heeft elk mens in onze maatschappij het nodig om met inzet en vastberadenheid doelen voor zichzelf te stellen om zijn taken naar beste vermogen te kunnen verrichten. Een voornemen of gelofte is een voortdurende bron van energie en kwaliteit, die steeds in onszelf aanwezig is. Het “Traktaat over de Bevordering van Staten van Verlichting” verklaart: “De hardheid van een diamant kan niet worden vergeleken met de kracht van onze geloften. De oneindigheid van het universum is klein vergeleken bij het bewustzijn in onze geest.” Ons succes hangt af van de ruimte in onze bewuste geest en onze kracht wordt geput uit de vastberadenheid van ons voornemen. Daarom kan de weg naar het Boeddhisme ons niet worden ontzegd, wanneer we onwrikbaar zijn in onze geloften.

De kwaliteit van onze geloften zal in de loop van de tijd verbeteren, net zoals onze kennis langzaam maar zeker groter wordt wanneer we studeren. Meestal beginnen we met een gelofte die niet zo belangrijk is. Langzaamaan zullen we leren om de intensiteit van onze geloften op te voeren. Ik kan me bijvoorbeeld voornemen om tijdens mijn leven veel soetra's te reciteren, om goede daden te verrichten voor het welzijn van de mensen en om andere mensen met het Boeddhisme bekend te maken. Ik kan me ook voornemen om de tempel te ondersteunen, om een dienaar te zijn voor alle levende wezens, een kostwinner of verzorger voor mijn gezin en een lichtend voorbeeld voor de maatschappij. Het is geweldig wanneer we kunnen besluiten om de “Weg van de Boeddha” te volgen en te doen wat de Boeddha gedaan heeft.

Terwijl we spreken over de “Weg van de Boeddha” herinner ik me de heer Cao Zhong Zhi, de oprichter van de “Life Line-Foundation”. Zijn echtgenote, Mevr. Cao, is een toegewijd boeddhiste. Veertig jaar geleden heeft ze haar toevlucht tot de Boeddha gezocht tijdens de Pumen-retraite. Ze raakte volledig gefascineerd door mijn concept van het Humanistisch Zuiver Land. Sindsdien heeft ze haar echtgenoot er steeds toe overgehaald om samen met haar tempels te bezoeken en naar lezingen en preken te luisteren. In die tijd was meneer Cao nog geen boeddhist, maar uit liefde voor zijn vrouw voldeed hij aan haar wensen.

Aan het slot van een bepaalde dienst nam Mevr. Cao haar echtgenoot bij de hand en liep met hem naar voren. Ze zei tegen me: “Meester, wilt u alstublieft mijn echtgenoot onderrichten, opdat hij in het Boeddhisme zal geloven en wilt u hem leren om tot de Boeddha te bidden?”

Op dat moment voelde Meneer Cao zich totaal in verlegenheid gebracht. Om de situatie wat minder ongemakkelijk te maken zei ik tegen hem: “Meneer Cao hoeft de rituelen van het Boeddhisme niet uit te voeren, zolang hij zich gedraagt als een Boeddha.”

Meneer Cao was opgetogen toen hij vernam wat ik zei. Naderhand zei hij tegen iedereen die hij tegenkwam: “Meester Hsing Yun heeft gezegd dat ik de gebruikelijke boeddhistische rituelen niet hoeft uit te voeren, zolang ik me toeleeg op de “Weg van de Boeddha.”

Sinds die ontmoeting heeft Meneer Cao onvermoeibaar deelgenomen aan vele liefdadige en sociale initiatieven. Zo richtte hij o.a. in Taiwan de “Life Line-foundation” op, die zich inzet om behoeftige en arme mensen een beter leven te geven. Hij heeft het Cao’s Stichtingsfonds opgericht om onderwijs mogelijk te maken voor onbedeelde studenten. Hij heeft tevens tienduizenden rolstoelen weten te organiseren voor gehandicapten. Elk jaar doneert hij miljoenen dollars aan mensen die alles zijn kwijtgeraakt door natuurrampen. Daarnaast is hij een hartstochtelijk voorvechter van Fo Guang Shan en de BLIA en heeft hij waardevolle bijdragen geleverd aan het oprichten van Dharma-centra en aan religieuze activiteiten. Ook leverde hij een gulle bijdrage voor een project in India en Sri Lanka, waarbij meertalige plaquettes werden aangebracht op heilige plaatsen, waar zich belangrijke gebeurtenissen uit de geschiedenis van het Boeddhisme hebben afgespeeld.

Velen prezen hem om zijn goede daden maar meestal antwoordt hij daarop: “Het is goed om Soetra’s te reciteren, maar beter om naar preken te luisteren. Het is goed om naar preken te luisteren, maar beter om te preken. Het allerbeste is het om de woorden van de Boeddha om te zetten in daden. Ik volg slechts de Weg van de Boeddha.”

Om in overeenstemming met de “Weg van de Boeddha” te handelen is het belangrijk de leerstellingen van de Boeddha te volgen en in praktijk te brengen. Elke dag groeten we onze mede-gelovigen als “Praktiserenden”. Dit houdt in dat we de Dharma in praktijk brengen. Iemand die werkelijk praktiseert, luistert en leert niet slechts maar handelt in overeenstemming met wat de Boeddha tijdens zijn leven heeft gezegd en gedaan.

Iedere Soetra begint met de woorden: “Zo heb ik vernomen...” en eindigt met “Met getrouwheid geloofd en in praktijk gebracht.” Om werkelijk in staat te zijn getrouw te geloven en de Dharma in praktijk te brengen moeten we handelen in overeenstemming met de Weg van de Boeddha. Daarom is het voor een toegewijde zeer belangrijk om de volgende “wegen van de Boeddha” te verwezenlijken:

1. Om mededogend en gul te zijn is de Weg van de Boeddha
2. Om liefdadig en welwillend te zijn is de Weg van de Boeddha
3. Om de maatschappij te dienen is de Weg van de Boeddha
4. Om moreel en ethisch te zijn is de Weg van de Boeddha
5. Om persoonlijke integriteit te bewaren is de Weg van de Boeddha
6. Om de voorschriften na te leven is de Weg van de Boeddha
7. Om respectvol en onzelfzuchtig te zijn is de Weg van de Boeddha
8. Om goede daden te verrichten is de Weg van de Boeddha
9. Om berouwvol en dankbaar te zijn is de Weg van de Boeddha
10. Om verlies en onrechtvaardigheid te verdragen is de Weg van de Boeddha
11. Om tolerant en inschikkelijk te zijn is de Weg van de Boeddha
12. Om vertrouwen te hebben in het geloof is de Weg van de Boeddha
13. Om mee te gaan met de tijd is de Weg van de Boeddha
14. Om integraal deel uit te maken van het Dharma-rijk is de Weg van de Boeddha
15. Om een eenheid te vormen en samen te leven met alle levende wezens is de Weg van de Boeddha
16. Om het Boeddhisme toe te passen in de wereld is de Weg van de Boeddha.

Ooit heeft de Boeddha gezegd: “De geest, Boeddha en alle levende wezens zijn gelijk.” Boeddha is een verlicht wezen. Alle wezens zijn toekomstige Boeddha’s die erop wachten om ooit de verlichting te bereiken. De Boeddha vervolmaakte zijn verlichting en hoeft niet meer terug te keren naar Samsara. Daarentegen moeten alle andere wezens de verlichting nog bereiken, en zij verblijven nog steeds in Samsara, de cyclus van wedergeboorte. Als we doen zoals de Boeddha ons gezegd heeft, kunnen we zeker zijn dat we zullen worden bevrijd uit het lijden en zullen ontwaken in de vreugde van de verlichting.

Om succesvol te zijn bij het praktiseren van het Boeddhisme moeten we evenveel belang hechten aan het begrijpen als aan het toepassen van de Dharma. Praktiseren zonder werkelijk begrip leidt slechts naar een pad van illusies. Echter om uitsluitend te praktiseren op basis van geloof en begrip is eveneens ontoereikend, omdat het vooringenomen maakt ten opzichte van het theoretische aspect van het Boeddhisme, zonder ten volle het profijt te schenken dat deze grote religie te bieden heeft. Iemand die werkelijk wijs praktiseert zal evenveel belang toekennen aan begrip als aan praktische toepassing van de leerstellingen.

Wanneer we werkelijk begrijpen, hebben we niet alleen vertrouwen in de “Weg van de Boeddha” maar passen we hem ook toe. Werkelijk begrijpen betekent dat we zelf-gewaar kunnen zijn. Om toegewijd te zijn aan Boeddha’s Weg moeten we anderen helpen te ontwaken. Wanneer we onszelf als boeddhisten beschouwen en het voornemen hebben om ons te ontplooien, moeten we ervoor zorgen dat we onze levens leiden volgens de richtlijnen van de Dharma. Als we anderen terecht prijzen, gehoorzamen we aan Boeddha’s gebod om vriendelijk tot onze medemens te spreken. Om ons bewust te worden van de unieke relatie tussen onszelf en anderen, moeten we ons voortdurend bewust zijn van de eenheid tussen alle levende wezens. Wanneer we onvermoeibaar dienen, helpen we zowel het publiek als onszelf. In feite zullen we er zelf baat bij hebben wanneer we dankbaar en respectvol naar anderen zijn.

Sinds de tijd van de Ming en Qing-dynastieën zijn vele toegewijde volgelingen in staat geweest om begrijpelijke informatie over en uitleg van de Dharma te geven. Zij waren in staat om over de onpeilbare diepte te spreken en om zeer bekwaam over spiritualiteit te discussiëren. Helaas slaagden niet veel van deze geleerde personen erin om hun theorieën ook in de praktijk van hun levens toe te passen. Het is niet eenvoudig om samenhang te verwachten van woorden en daden, wanneer iemand niet werkelijk heeft ervaren wat hij onderwijst. Neem bijvoorbeeld het reciteren van Boeddha’s naam. Ben je in staat om het gevoel van volledige toewijding te bewaren tijdens je recitatie? En wanneer je mediteert, bereik je dan ooit de toestand van samadhi-concentratie? Ben je je wanneer je bidt bewust van een verbetering van persoonlijke eigenschappen? Ervaar je gedurende het chanten grote bewondering en vertrouwen in de Dharma? Als je in de loop van de verschillende oefeningen te maken krijgt met belemmeringen, bezit je dan de noodzakelijke kracht en het geduld om deze obstakels te overwinnen? Het is daarom beter om één simpele stap te zetten, dan om te pochen over de kilometer die zich vóór je bevindt. Bovengenoemde voorbeelden illustreren het belang van zelf-gewaarzijn bij het volgen van de “Weg van de Boeddha.”

Ter afsluiting zou ik er nogmaals de nadruk op willen leggen dat zelf-gewaarzijn een middel is tot zelfontplooiing, terwijl het verlichten van anderen de Weg is van de Boeddha. Het bezit van zelf-gewaarzijn en het vaste voornemen om de Weg van de Boeddha in de praktijk te brengen is een bewijs voor onze co-existentie met de Boeddha. Iemand die de Boeddha-natuur bezit, neemt Boeddha’s wereld waar, en hoort Boeddha’s geluiden. Wat hij ruikt is de geur van Boeddha, wat hij spreekt zijn Boeddha’s woorden en wat hij doet zijn Boeddha’s daden. Als iedereen deze diepzinnige kwaliteiten bezit zullen we leven in een wereld van Boeddha’s. Hoe kan een gezin dan niet gelukkig en gezegend zijn? Hoe kan een maatschappij dan niet veilig en stabiel zijn? Hoe kan een natie dan niet sterk en welvarend zijn?

Tenslotte: Laat ons heden een plechtige gelofte doen en tegen onszelf zeggen: “Ik ben een Boeddha.”